Kuratorium Oświaty w Lublinie

KOD UCZNIA

ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ ROK SZKOLNY 2013/2014

ETAP OKRĘGOWY

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 19 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
7. Nie używaj korektora.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 50

Do następnego etapu zakwalifikujesz się, jeżeli uzyskasz co najmniej 45 punktów.

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Liczba punktów												
Nr zadania	13	14	15	16	17	18	19	Razem			Weryfikacja	
Liczba punktów												

Zatwierdzam

1. Wpisz poprawnie nazwy greckich stylów architektonicznych zaprezentowanych na ilustracji. ***(1 punkt)***

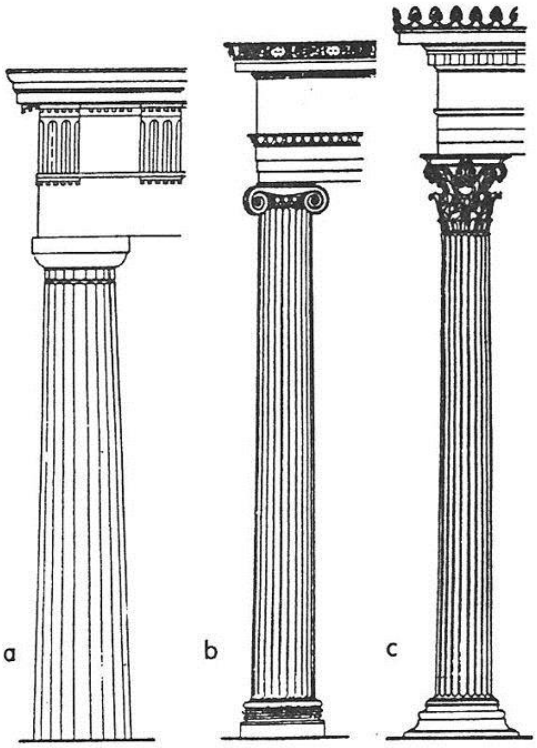

a)

.....

b)

.....

c)

.....

2. Do podanych w tabeli definicji dopasuj nazwę instytucji z czasów republikańskiego Rzymu. ***(1 punkt)***

dyktator, konsul, senator, trybun ludowy

w starożytnym Rzymie najwyższy urzędnik w czasach republiki; dowodził armią rzymską, zwoływał posiedzenia senatu i zgromadzenie ludu	
w starożytnym Rzymie stanowisko utworzone w celu niesienia pomocy obywatelom zagrożonym niekorzystnymi posunięciami konsula; przysługiwało mu prawo weta wobec postanowień innych urzędników i uchwał senatu	
w starożytnym Rzymie w okresie republiki nadzwyczajny urzędnik, o najwyższej władzy, mianowany przez jednego z konsulów w sytuacji kryzysowej państwa do wykonania konkretnego zadania (zazwyczaj dowództwa w wojnie lub przeprowadzenia wyborów); sprawował urząd nie dłużej niż 6 miesięcy	

3. W 1054 r. doszło do podziału w łonie chrześcijaństwa. Wpisz w luki nazwy wyznań, które od tego momentu istnieją w jego ramach. ***(1 punkt)***

chrześcijaństwo

…… ……

4. W załączniku nr 1 przedstawiono schemat pewnej bitwy. Odpowiedz na pytania. ***(4 punkty)***

a) Jaka bitwa została przedstawiona na ilustracji? .....

b) Kto był przeciwnikiem Polski? .....

c) W którym roku miała miejsce stoczona walka? .....

d) Kto był wtedy władcą Polski? .....

5. Uporządkuj chronologicznie poniższe wydarzenia rozpoczynając od najdawniejszego. Wykorzystaj cyfry od 1 do 5. ***(1 punkt)***

… unia w Krewie

… koronacja Władysława Łokietka

… wojna 13-letnia

… upadek Konstantynopola

… odkrycie Ameryki

6. Jakiego pojęcia dotyczy opisana poniżej sytuacja? ***(1 punkt)***

Już od czasów piastowskich, poprzez zawarcie unii polsko-litewskiej i w okresie Rzeczpospolitej Obojga Narodów, państwo nasze słynęło z mnogości ludów i wyznań, które mogły w nim mieszkać w spokoju i zgodzie. Nie prowadzono wojen religijnych, nie prześladowano różnowierców.

Pojęcie: …… .

7. Zapoznaj się z poniższym tekstem i odpowiedz na zamieszczone pod nim pytania.
(6 punktów)

Źródło: *Źródła i materiały do nauczania historii*, red. S. Sierpowski, Warszawa 1998, s. 117-118.

I. W namiotach wezyrskich 13 [września] w nocy. […] Bóg i Pan nasz na wieki błogosławiony dał zwycięstwo i sławę narodowi naszemu, o jakiej wieki przeszłe nie słyszały. Działa wszystkie, obóz wszystek, dostatki nieoszacowane dostały się w ręce nasze. […] Wezyr tak uciekł od wszystkiego, że ledwo na jednym koniu i w jednej sukni. Jam został jego sukcesorem […]. Mam wszystkie znaki jego wezyrskie, które nad nim noszą; chorągiew mahometańską, którą […] dziś jeszcze posłałem do Rzymu Ojcu świętemu […].

a) Jaki król polski jest autorem tego listu?

.....

b) Podaj wiek, w którym panował ten władca.

.....

c) Jakie wydarzenie jest opisane w zamieszczonym fragmencie?

.....

d) Podaj datę roczną opisanych wypadków.

.....

e) Wpisz nazwę kraju, z którego wojskami walczył nasz król.

.....

f) Wyznawcami jakiej religii byli przeciwnicy króla polskiego.

.....

8. Przyjrzyj się mapie i nazwij zaznaczone cyframi rzymskimi ziemie przyłączone do Korony w czasie sejmu lubelskiego. ***(2 punkty)***

Źródło: http://www.bryk.pl/s%C5%82owniki/s%C5%82ownik_historyczny/88685-uniwersytety.html

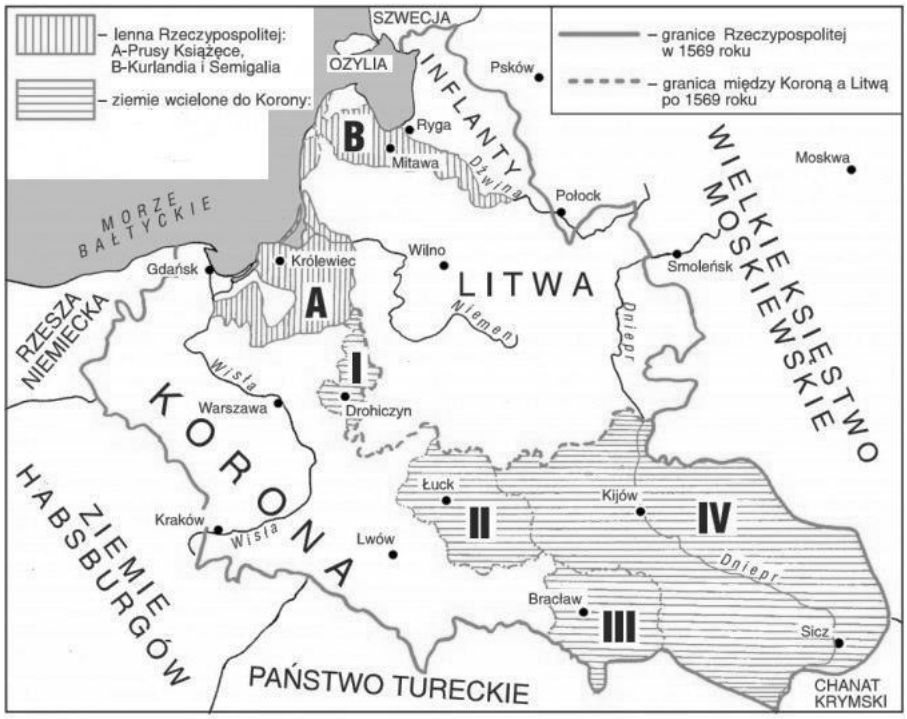

Rzeczpospolita Obojga Narodów w 1569 r.

I) .....

II) .....

III) .....

IV) .....

9. Zakreśl prawidłowe zakończenia zdań I-IV. ***(4 punkty)***

I. W 1572 r. zmarł ostatni Jagiellon na polskim tronie
a) Zygmunt I Stary.
b) Zygmunt II August.
c) Henryk I Walezy.
d) Zygmunt III Waza.

II. Pierwszym władcą Polski wybranym w wolnej elekcji został
a) Henryk I Walezy.
b) Ernest Habsburg.
c) Jan III Waza.
d) Iwan IV Groźny.

III. Szopa, centralne miejsce na sejmie elekcyjnym, była miejscem, gdzie
a) trzymano konie przybyłych na sejm.
b) szlachta zostawiała broń białą.
c) przebywali senatorowie.
d) udawano się na nocny spoczynek.

IV. Po sejmie elekcyjnym odbywał się
a) sejm konwokacyjny.
b) sejm koronacyjny.

10. Przeanalizuj poniższe drzewo genealogiczne, a następnie korzystając z wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania. ***(4 punkty)***

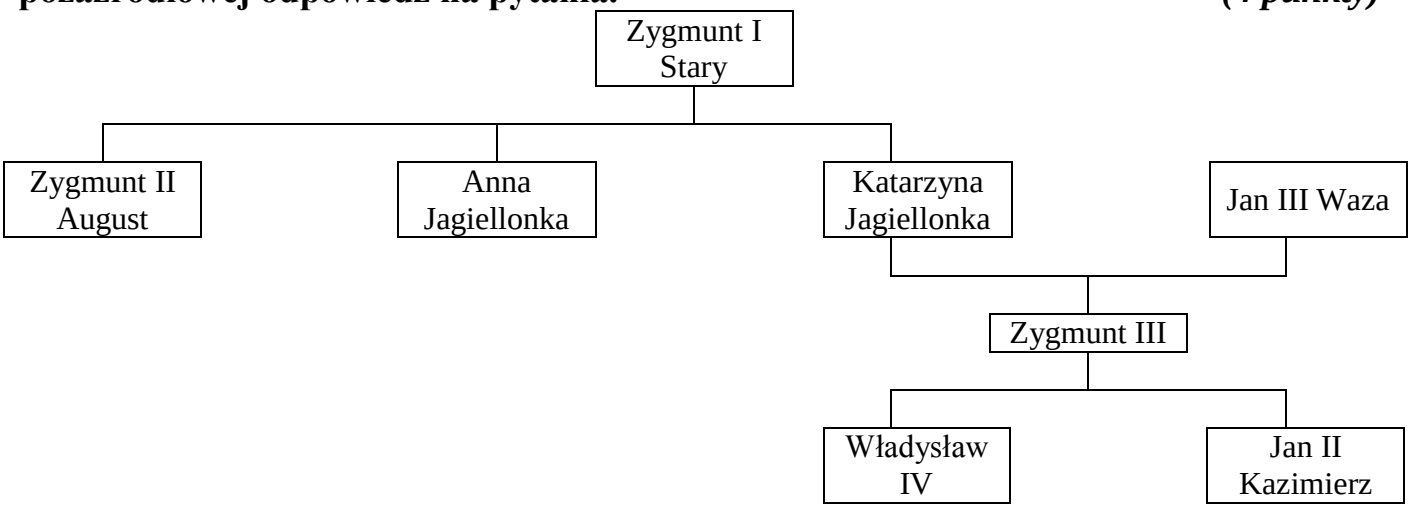

a) Kim był Zygmunt II August dla Zygmunta III?

.....

b) Spośród poniższych portretów zakreśl te, które przedstawiają synów Zygmunta III.

I) II) III) IV)

c) Wpisz, który z synów Zygmunta III abdykował.

.....

11. W zadaniach I i II wskaż prawidłowe szeregi chronologiczne (od wydarzenia wcześniejszego do późniejszego) z dziejów Rzeczypospolitej w epoce nowożytnej.

(2 punkty)

I.
a) obrady Sejmu Wielkiego – założenie Szkoły Rycerskiej – utworzenie Komisji Edukacji Narodowej
b) utworzenie Komisji Edukacji Narodowej – obrady Sejmu Wielkiego – założenie Szkoły Rycerskiej
c) założenie Szkoły Rycerskiej – utworzenie Komisji Edukacji Narodowej – obrady Sejmu Wielkiego

II.
a) obrona Jasnej Góry – utrata Kamieńca Podolskiego – zwycięstwo pod Wiedniem
b) utrata Kamieńca Podolskiego – zwycięstwo pod Wiedniem – obrona Jasnej Góry
c) zwycięstwo pod Wiedniem – obrona Jasnej Góry – utrata Kamieńca Podolskiego

12. Połącz pojęcia z podaną definicją, wpisując w miejsce kropek odpowiednią liczbę rzymską. ***(4 punkty)***

Źródło: *Encyklopedia multimedialna PWN – historia 2.0.*

a) monarchia absolutna ……

b) monarchia konstytucyjna ……

c) monarchia patrymonialna ……

d) monarchia stanowa ……

I) monarcha skupiał w swoich rękach całość władzy państwowej, traktował państwo jak swoją własność […] i nie postrzegał swej władzy jako funkcji publicznej;

II) władzę monarchy ograniczały uprawnienia stanów (duchowieństwo, szlachta, mieszczaństwo), reprezentowanych w zgromadzeniach stanowych; prawnie były określone zasady następstwa tronu, zakresem władzy publicznej objęto szerszy, niż dotychczas, zakres spraw, co pociągnęło za sobą rozbudowę aparatu państwowego;

III) system władzy w monarchiach europejskich epoki wczesnonowożytnej (XVI–XVIII w.), w których władca sprawował pełnię władzy suwerennej (suwerenność), ograniczoną jedynie zasadami prawa naturalnego oraz podstawowymi normami ustrojowymi (np. porządek sukcesji tronu);

IV) zakres i sposób sprawowania władzy przez monarchę określa konstytucja, pozostawiając w jego ręku władzę wykonawczą i pozwalając mu na powoływanie rządu niezależnego od parlamentu; zobowiązuje go do przestrzegania zasady podziału władz, przekazując uprawnienia prawodawcze parlamentowi, a wymiar sprawiedliwości niezawisłym sądom;

V) monarchia, w której powiązania z bogami uzasadniały władzę monarchy (syn lub krewny boga); był on pośrednikiem między poddanymi a bogami, naczelnym wodzem, źródłem prawa i troszczył się o dobro wszystkich poddanych, a w wielu despotiach też najwyższym kapłanem;

13. Uzupełnij zdanie. ***(1 punkt)***

Ludwik XIV mówił o sobie: ……, zaś przez innych był nazywany …… .

14. Ilustracja w załączniku nr 2 przedstawia wydarzenia mające miejsce w jednym z europejskich państw pod koniec XVIII w. Zapoznaj się z nią i korzystając z wiedzy pozaźródłowej odpowiedz na pytania. ***(3 punkty)***

a) Co przedstawia obraz?

.....

b) Podaj datę tego wydarzenia.

.....

c) W którym kraju miały miejsce te wypadki?

.....

15. Zapoznaj się z tekstem i ilustracją, a następnie odpowiedz na pytania.

(3 punkty)

Źródło tekstu: http://k_sidorczuk.republika.pl/deklar.htm
Źródło ilustracji: http://newtimes.pl/thomas-jefferson-bardzo-wszechstronny-prezydent-usa/

„Uważamy następujące prawdy za oczywiste: że wszyscy ludzie stworzeni są równymi, że Stwórca obdarzył ich pewnymi nienaruszalnymi prawami, że w skład tych praw wchodzi życie, wolność i swoboda ubiegania się o szczęście, że celem zabezpieczenia tych praw wyłonione zostały wśród ludzi rządy, których sprawiedliwa władza wywodzi się ze zgody rządzonych, że jeżeli kiedykolwiek jakakolwiek forma rządu uniemożliwiałaby osiągnięcie tych celów, to naród ma prawo taki rząd zmienić lub obalić i powołać nowy, którego podwalinami będą takie zasady i taka organizacja władzy, jakie wydadzą się narodowi najbardziej sprzyjające dla szczęścia i bezpieczeństwa. […]. Historia rządów obecnego króla Wielkiej Brytanii to historia stale powtarzających się krzywd i uzurpacji, które wszystkie miały na celu ustanowienie absolutnej tyranii nad tymi Stanami”.

a) Jaką nazwę nosi dokument, którego fragment zamieszczono powyżej, a jego powstanie przedstawiono na obrazie Johna Trumbulla?

.....

b) Podaj roczną datę jego uchwalenia .....

c) Jakie nowe państwo powstało w wyniku tego aktu prawnego?

.....

16. Uzupełnij tabelę, dobierając właściwe nazwy czterech wynalazków, ich ilustrację oraz twórców. ***(4 punkty)***

Źródła ilustracji:
http://www.edupedia.pl/words/index/show/564861_leksykon_postaci-james_watt.html
http://wynalazki-kuba.prv.pl/pliki/19.html
http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Stephenson%27s_Rocket_drawing.jpg
http://www.design-technology.org/telephone.htm
http://www.zwoje-scrolls.com/zwoje38/text17.htm

aeroplan; maszyna parowa; silnik spalinowy; telefon; żarówka

Bell Graham; Edison Thomas; Roentgen Wilhelm; Watt James; Wright Orvill i Wilbur

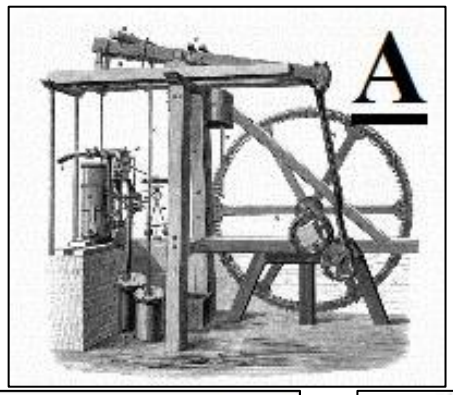

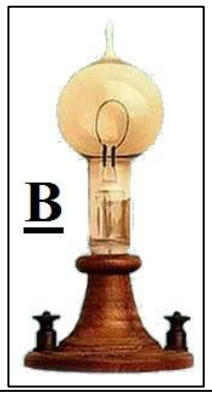

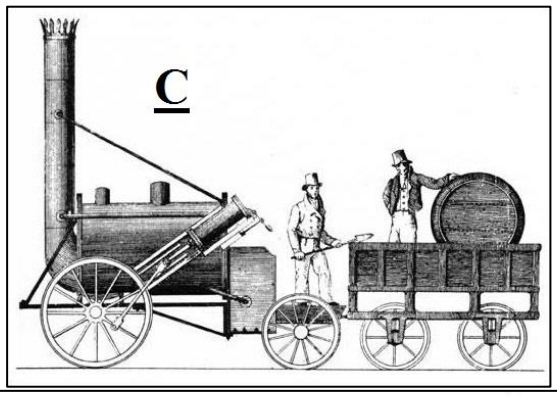

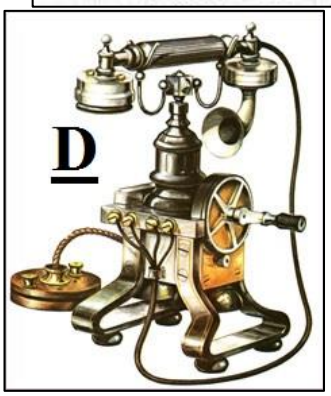

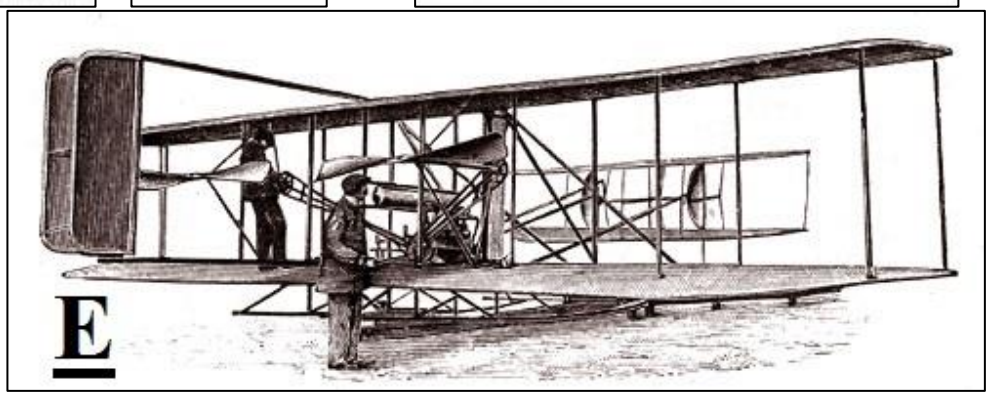

Nazwa wynalazku	Oznaczenie ilustracji	Nazwisko wynalazcy

17. Po zapoznaniu się z fragmentem tekstu i ilustracjami ukazującymi wybitnych przedstawicieli kultury polskiej w XIX w., wpisz ich imię i nazwisko. ***(4 punkty)***

Fragmenty życiorysów za: *Encyklopedia multimedialna PWN – historia 2.0*.
Źródła ilustracji (kolejno):
http://studioopinii.pl/mickiewicz-do-sprzedania-dla-nas-taniej/
http://lunis45free.bloblo.pl/zdjecie/89218#zdjecie
http://an.wikipedia.org/wiki/Imachen:Henryk_Sienkiewicz.jpg
http://www.tessart.pl/smf/index.php?topic=2313.0

a) .....
ur. 24 XII 1798, Nowogródek lub Zaosie k. Nowogródka, zm. 26 XI 1855, Stambuł. 1815-19 studiował na uniwersytecie w Wilnie, 1817 współzałożyciel Towarzystwa Filomatów; w wyniku wykrycia stowarzyszeń młodzieżowych więziony i skazany 1824 na osiedlenie w głębi Rosji; 1824-29 przebywał w Petersburgu, Odessie, Moskwie, odbył też podróż na Krym (1825).

b) .....
ur.1 III (22 II?) 1810, Żelazowa Wola, zm. 17 X 1849, Paryż, współtwórca europejskiego romantyzmu. Uczył się w Warszawie u W. Żywnego, następnie kształcił się (1826-29) pod kierunkiem J. Elsnera; od 1818 występował na koncertach publicznych w Warszawie, w Dusznikach, w Wiedniu; 1830 opuścił Warszawę, 1831 osiedlił się w Paryżu [gdzie] utrzymywał kontakty z emigracją polską.

c) .....
ur. 5 V 1846, Wola Okrzejska (Podlasie), zm. 15 XI 1916, Vevey k. Lozanny. Występował przeciw antypolskiej polityce rządu niemieckiego. W darze od narodu otrzymał pałacyk w Oblęgorku pod Kielcami. Zyskał sławę jednego z największych twórców prozy polskiej i światowej jako autor powieści historycznych pisanych „ku pokrzepieniu serc".

d) .....
ur. 24 VI 1838, Kraków, zm. 1 XI 1893, tamże, malarz, 1852-58 studiował w Krakowie, 1859 w Monachium; od 1864 członek Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, od 1873 Académie des Beaux-Arts w Paryżu i wielu akademii zagranicznych. Dzieła przesycone głębokim patriotyzmem ukazywały społeczeństwu polskiemu wizję przeszłości i miały duży wpływ na umacnianie świadomości narodowej.

18. Pod ilustracją wpisz nazwę powstania narodowego, w którym brali udział żołnierze ukazani poniżej. ***(1 punkt)***

insurekcja kościuszkowska (1794); powstanie listopadowe (1830-31); powstanie styczniowe (1863-64);

A) B) C)

A) .....

B) .....

C) .....

19. Oceń poniższe wypowiedzi. Jeśli są prawdziwe, wpisz P, jeśli fałszywe wpisz F. ***(3 punkty)***

Do najwybitniejszych myślicieli oświecenia należeli: Jan Jakub Rousseau, Karol Ludwik Monteskiusz i Francois-Marie Arouet (Wolter).	
Władcą, który organizował spotkania z ludźmi kultury i sztuki na tzw. obiadach czwartkowych był Zygmunt II August.	
Ludwik Pasteur, uczony francuski, wymyślił sposób na przechowywanie żywności (nazwany od jego nazwiska pasteryzacją).	
Jednym z efektów rewolucji przemysłowej w XIX w. stało się powstanie nowej grupy społecznej – robotników, zwanych proletariatem.	
W 1797 r. powstała *Pieśń Legionów Polskich we Włoszech*, do której słowa napisał Jan Henryk Dąbrowski.	
W wyniku zamachu w 1914 r. zginął arcyksiążę Franciszek Ferdynand Hohenzollern.	

Załącznik nr 1 do zadania 4.

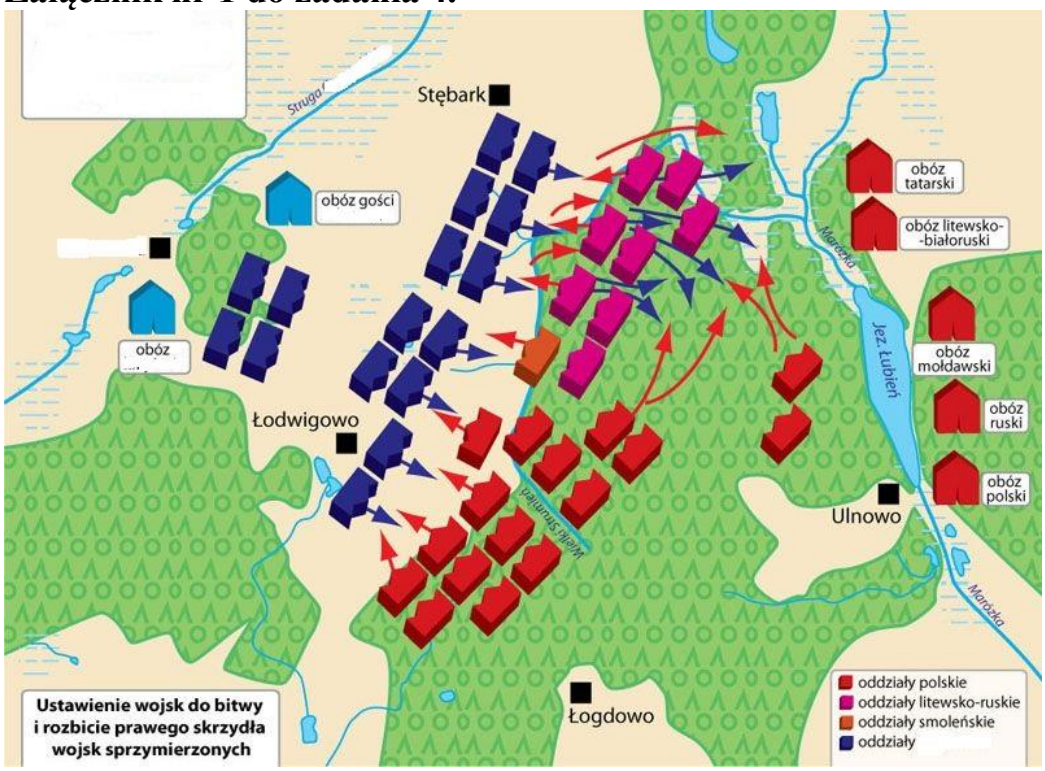

Źródło ilustracji: http://wolnapolska.pl/index.php/Historia/2010071511738/z-qbogurodzicq-do-zwycistwa/menu-id-174.html

Załącznik nr 2 do zadania 14.

Źródła ilustracji: http://histmag.org/Za-wolnosc-rownosc-i-braterstwo-Po-raz-221.-4436 ; http://nowaatlantyda.com/2011/11/01/nwo-we-frygijskiej-czapce/ .